

JERUSALEMMI MINEK

Jeesus ja apostlid jõudsid Betaaniasse reede õhtupoolikul, 31. märtsil 30. aastal pKr veidi pärast kella nelja. Laatsarus, ta õed ja nende sõbrad ootasid neid juba ning et Laatsarusega käis tema elluäratamisest rääkimas iga päev nii palju inimesi, teatati Jeesusele, et tema majutamise suhtes on kokku lepitud ühe naabruses elava uskujaga — Siimoniga, kes oli pärast Laatsaruse isa surma nende väikese küla juhtiv kodanik.

² Jeesusel oli tol õhtul palju külalisi ning Betaania ja Betfage lihtrahvas andis oma parima, et ta end tere-tulnuna tunneks. Ehkki paljud arvasid, et Jeesus läheb nüüd Suurkohtu surmaotsust täielikult trotsides Jeruusalemme end juutide kuningaks kuulutama, sai Betaania perekond — Laatsarus, Marta ja Maarja — teistest paremini aru, et Meister ei ole seda sorti kuningas, ja tunnetas ähmaselt, et see võib olla tema viimne külas-käik Jeruusalemme ja Betaaniasse.

³ Ülempreestritele teatati, et Jeesus peatub Betaanias, ent nende arvates polnud hea mõte püüda teda tema sõprade keskel kinni võtta; nad otsustasid oodata, kuni ta Jeruusalemme tuleb. Jeesus teadis kõike, kuid jäi majesteetlikult rahulikuks, ta sõbrad polnud teda kunagi nii tasakaaluka ja meeldivana näinud. Isegi apostlid imestasid, et kogu juutkonnale esitatud Suurkohtu üleskutse Jeesus välja anda teda nii ükskõikseks jättis. Kui Meister tol ööl magas, valvasid apostlid teda kahekaupa ja paljudel neist oli mõök vööl. Järgmisel hommikul äratasid neid varakult sajad palverändurid, kes tulid Jeruusalemme Jeesust ja surnuist äratatud Laatsarust vaatama, ehkki oli sabatipäev.

1. SABATIPÄEV BETAANIAS

¹ Palverändurid väljastpoolt Juudamaad olid nagu juudi ametivõimudki omavahel arutanud, kas Jeesus tuleb pidustustele või mitte. Kui nüüd inimesed kuulsid, et Jeesus on Betaanias, tundsid nad rõõmu, ent ülempreestrid ja variserid olid veidi kimbatuses. Neil oli hea meel, et Jeesus on nende võimkonnas, kuid tema julgus ajas neid veidi segadusse; nad mäletasid, et Jeesus oli eelmisel korral Betaaniat külastades Laatsaruse surnuist üles äratatud, nüüdseks oli Laatsarusest saamas Jeesuse vaenlastele suur probleem.

² Kuus päeva enne paasapäeva, sabatijärgsel õhtul tähistasid kogu Betaania ja Betfage Jeesuse saabumist avaliku pidusöögiga Siimoni majas. Õhtusöök korraldati nii Jeesuse kui ka Laatsaruse auks ning seda peeti Suurkohut trotsides. Marta juhatas toidu serveerimist, tema õde Maarja oli pealtvaatavate naiste seas, sest juutide tolleaegsed kombad ei lubanud naistel avalikust õhtusöögist osa võtta. Suurkohtu saadikud olid kohal, kuid nad kartsid Jeesust tema sõprade keskel vahistada.

³ Jeesus rääkis Siimoniga endisaegsest Joosuast, kelle nimekaim ta oli, ja jutustas Joosua ning iisraellaste tulekust Jeruusalemme läbi Jeeriko. Jeesus lausus Jeeriko müüride langemise legendi kohta: „Tellis- ja kivimüürid mind ei huvita, aga enne, kui jutlustan Isa armastusest kõigi inimeste vastu, tahaksin lasta kokku variseda eelarvamuste, võltsvagaduse ja vihkamise seintel.”

⁴ Õhtusöök kulges igati rõõmsalt ja tavakohaselt, üksnes apostlid olid ebatavaliselt tõsised. Jeesus oli erakordselt rõõmsameelne, enne lauda istumist oli ta lastega mänginud.

⁵ ¶ Pidusöök, mille käigus polnud juhtunud midagi erakordset, hakkas lõpule jõudma, kui Laatsaruse õde Maarja astus äkki pealtvaatavate naiste seast välja, läks Jeesuse juurde, kes aukülalisena lavatsil lebas, ning avas suure alabasternõu, milles oli väga haruldane ja kallis salv. Kui ta oli võidnud Meistri pead, valas ta salvi tema jalgadele, langetas oma juuksed ja kuivatas nendega Jeesuse jalgu. Kogu maja täitus salvi lõhnaga ja kõik kohalolijad olid Maarja teost hämmastunud. Laatsarus ei öelnud midagi, aga kui hakati omavahel nõrduvalt sosistama, et nii kallist salvi selliselt kasutati, astus Juudas Iskariot Andrease lavatsi juurde ja küsis: „Miks ei müüdu seda salvi ära ega annetatud raha vaeste toitmiseks? Ütle Meistrile, et ta naist niisuguse raiskamise eest noomiks.”

⁶ Teades inimeste mõtteid ja kuuldes nende juttu, pani Jeesus oma käe tema kõrval põlvitava Maarja pea peale ja ütles lahkelt: „Jätke ta rahule. Miks te pahandate, kui ta tahab südamest head teha? Neile, kes omavahel sosistavad ja leiavad, et see salv oleks tulnud ära müüa ja raha vaestele anda, ütlen ma, et vaesed on alati teie kõrval ja et te võite igal ajal nende eest hoolitseda, kui vaid soovite; mind aga ei ole alati teiega, ma lähen peagi oma Isa juurde. See naine on hoidnud seda salvi kaua, et minu keha enne matmist võida, ja nüüd, mil talle tuli mõte see võidmine juba enne minu surma sooritada, ärge keegi talle seda rõõmu keelaku. Maarja on oma teoga teile kõigile etteheite teinud, sest ta väljendab sellega usku minu sõnadesse oma surma ja taevase Isa juurde tõusmise kohta. Ärge noomige naist tema tänaõhtuse teo eest; ma ütlen teile, et eelseisvatel ajastutel tuletatakse kõikjal kogu maailmas, kus seda evangeeliumi jutlustatakse, Maarjat tema teo pärast meelde.”

⁷ Just selle etteheite tõttu otsustas Juudas Iskariot lõpuks oma tunnete solvamise eest kätte maksta, sest tema arvates oli see nimelt tema pihta suunatud. Kätemaksumõtted olid korduvalt olnud ta alateadvuses, ent nüüd sõandas ta mõelda neid kurje mõtteid avalikult ja teadlikult. Ka paljud teised toetasid tema suhtumist,

sest see salv maksis mehe aastapalga — sellest oleks piisanud viiele tuhandele inimesele leiva jagamiseks. Aga Maarja armastas Jeesust ja ta oli soetanud selle kalli salvi Jeesuse palsameerimiseks pärast tema surma, sest oli uskunud Jeesuse hoiatust, et ta peab surema. Nüüd, mil ta oli otsustanud tuua Meistrile ohvri juba tolle eluajal, ei saanud teda ju keelata.

⁸ Nii Laatsarus kui ka Marta teadsid, et Maarja oli nardiõlipoti ostmiseks ammu raha kogunud, nad olid kogu südamest selle poolt, et Maarja toimiks nii, nagu ta süda ütleb, sest nad olid jõukad ja said endale sellist ohvrit vabalt lubada.

⁹ Kui ülempreestrid sellest Betaanias Jeesuse ja Laatsaruse auks korraldatud õhtusöögist kuulsid, hakkasid nad arutama, mida tuleks teha Laatsarusega. Ning nad jõudsid peagi otsusele, et ka Laatsarus peab surema. Nad järeldasid õigesti, et Jeesust pole mõtet tappa, kui nad jätavad ellu Laatsaruse, kelle ta oli surnuist üles äratanud.

2. PÜHAPÄEVA HOMMIK KOOS APOSTLITEGA

¹ Tol pühapäevahommikul Siimoni kaunis aias kutsus Meister oma kaksteist apostlit enda ümber ja andis neile enne Jeruusalemma sisenemist veel viimased nõuanded. Ta ütles neile, et esineb ja õpetab enne Isa juurde tagasipöördumist tõenäoliselt veel palju kordi, kuid soovitas apostlitel paasapäeva ajal Jeruusalemmas igasugusest avalikust tööst hoiduda. Ta käskis neil enda lähedusse jääda ning „jälgida ja palvetada”. Jeesus teadis, et paljud tema apostlid ja lähemad poolehoidjad kannavad kogu aeg salaja mõõka kaasas, ent ei maininud seda sõnagagi.

² Tol hommikul antud õpetused hõlmasid ka lühiülevaadet jutlustamistööst alates nende ametissepühitsemisest Kapernauma lähedal kuni päevani, mil nad valmistusid Jeruusalemma sisenema. Apostlid kuulasid vaikides, esitamata küsimusi.

³ Taavet Sebedeus oli varahommikul Pella laagri varustuse müügist saadud raha Juuda kätte andnud ja Juudas oli omakorda usaldanud suurema osa sellest nende võõrustaja Siimoni kätte, sest Jeruusalemma minnes võis seda vaja minna.

⁴ Pärast apostlitega nõupidamist vestles Jeesus Laatsarusega ja soovitas tal vältida oma elu ohverdumist Suurkohtu kättemaksuhimule. Sellele manitsusele kuuletudes põgeneski Laatsarus mõne päeva pärast Filadelfiasse, sest Suurkohtu ametnikud olid saatnud mehed teda vahistama.

⁵ Kõik Jeesuse pooldajad tunnetasid mingil moel ähvardavat kriisi, ent Meistri ebatavaline rõõmsameelsus ja erakordselt hea tuju ei lasknud neil täielikult selle tõsidust mõista.

3. TEELEASUMINE JERUUSALEMMA

¹ Betaania oli templist ligikaudu kolme kilomeetri kaugusel ja tol pühapäeval kell pool kaks valmistuski Jeesus Jeruusalemma minema. Ta armastas Betaaniat ja selle lihtsaid inimesi väga. Naatsaret, Kapernaum ja Jeruusalemm olid ta tagasi lükanud, kuid Betaania oli ta vastu võtnud ja temasse uskunud. Ning just selles väikeses külas, kus peaaegu iga mees, naine ja laps olid uskujad, otsustas ta teha oma maise annetumise vägevaima töö, Laatsaruse ülesäratamise. Ta ei äratanud Laatsarust surnuist selleks, et külaelanikud uskuma hakkaksid, vaid sellepärast, et nad juba uskusid.

² Jeesus oli mõelnud Jeruusalemma minekule kogu hommiku. Ta oli seni püüdnud hoiduda olukorrast, kus rahvas teda messiana tervitaks, ent nüüd oli kõik teisiti. Ta lähenes juba oma maise elujärgu lõpule ja Suurkohus oli teda surma mõistnud, seega ei saanud midagi halba juhtuda, kui ta jüngritel lastaks vabalt oma tundeid väljendada, nagu võis juhtuda, kui ta otsustaks linna ametlikult ja avalikult siseneda.

³ Jeesuse otsus avalikult Jeruusalemma siseneda ei olnud tema viimane katse rahva soosingut võita ega ka soov võimu haarata. Samuti ei teinud ta seda sugugi oma jüngrite ja apostlite inimlike igatsuste rahuldamiseks. Jeesusel polnud mingeid kujutlusrikkaid illusioone: ta teadis hästi, millega see külastus pidi lõppema.

⁴ Otsustanud Jeruusalemma avalikult siseneda, oli Meistril vaja valida õige viis selle otsuse täideviimiseks. Jeesus mõtles kõigile teataval määral vastuoluliste ennustustele messia kohta, ent talle näis kohane järgida vaid üht neist. Enamikus neist niinimetatud prohvetlikest ennustustest kirjeldati kuningat, Taaveti poega ja troonipärijat, julget ja aktiivset ilmalikku kogu Iisraeli vabastajat välismaise ülemvõimu ikke alt. Kuid kavatsetaval sisenemisel Jeruusalemma võis Jeesuse arvates järjekindlalt juhinduda ühest pühakirjast, mida olid vahel messiaga seostanud need, kes pooldasid rohkem tema missiooni vaimset käsitust. See kirjakoht kuulus Sakarja teksti ja selles öeldi: „Ole väga rõõmus, oo Siioni tütar; hõiska, oo Jeruusalemma tütar! Vaata, sulle tuleb sinu kuningas. Ta on õiglane ja ta toob pääsemise. Ta tuleb alandlikul kombel, istudes emaesli seljas, sälu seljas, kes on koormakandja looma varss.”

⁵ ¶ Sõjamehest kuningas on sisenenud alati linna hobuse seljas, rahu ja sõpruse missiooni täitev kuningas eesli seljas. Jeesus ei tahtnud tulla Jeruusalemma hobuse, vaid eesli seljas, rahumeelselt ja hea tahtega nagu Inimese Poeg.

⁶ ¶ Jeesus oli kaua püüdnud otsese õpetamise teel oma apostlitele ja jüngritele selgeks teha, et tema kuningriik pole sellest maailmast, vaid on puhtvaimne seisund, ent see polnud tal õnnestunud. Seda, mis tal ei läinud korda selgesõnalise isikliku õpetamise teel, püüdis ta nüüd saavutada sümbolse üleskutsega. Nii

kutsuski Jeesus kohe pärast lõunasööki Peetruse ja Johannese ning käskinud neil minna Betfagesse, peateest veidi eemal ja Betaaniast loode pool asuvasse naaberkülla, lisas ta: „Minge Betfagesse, kui jõuate teeristile, siis näete seal üht köidikus eelisälgu. Siduge ta lahti ja tooge kaasa. Kui keegi küsib teilt, miks te seda teete, öelge ainult: „Meistril on teda vaja.”” Ja kui kaks apostlit läksid Meistri käsul Betfagesse, leidsid nad sälu, kes oli tänaval nurgapealse maja lähedal oma ema külge seotud. Kui Peetrus hakkas sälgu lahti siduma, tuli omanik küsima, miks nad seda teevad. Peetrus vastas, nagu Jeesus oli käskinud, ja mees ütles: „Kui teie Meister on Jeesus Galileast, las ta siis võtab selle sälu.” Nii tulidki nad koos säluga tagasi.

⁷ Selleks ajaks oli Jeesuse ja tema apostlite ümber kogunenud mitusada palverändurit. Alates ennelõunast olid paasapühale siirdujad siia peatuma jäänud. Taavet Sebedeus ja mõned tema endised sõnumitoojad kiirustasid vahepeal Jeruusalemma, kus nad levitasid templi külastavate palverändurihulkade seas teadet, et Jeesus Naatsaretlane siseneb peagi võidukalt linna. Nii koguneski mitu tuhat külalist tervitama seda kuulsat prohvetit ja imetegijat, keda paljud messiaks pidasid. Jeruusalemmast välja valgunud rahvahulk kohtus linna tuleva Jeesuse ja tema arvukate saatjatega kohe, kui nad olid Õlimäe harja ületanud ja hakanud linna laskuma.

⁸ Kui rongkäik Betaaniast liikuma hakkas, tekkis rõõmutseva rahvahulga seas suur elevus; nende hulgas oli jüngreid, uskujaid ja linna külastavaid palverändureid, kes suures osas pärinesid Galileast ja Pereast. Vahetult enne teeasumist jõudsid kohale algse naiskorpuse kaksteist liiget, saadetuna oma kaaslastest, ning ka nemad ühinesid selle rõõmsalt läbi linna liikuva ainulaadse rongkäiguga.

⁹ Enne teeleminekut olid Alfeuse kaksikud pannud oma kuued eesli turjale ja hoidnud looma kinni, kuni Meister talle selga ronis. Kui rongkäik Õlimäe tipu poole liikus, heitis pidutsev rahvahulk kuued seljast ja murdis lähemal asuvatelt puudelt oksi, et kuninglikku Poega, töötatud messiat kandvale eeslile auvaipa valmistada. Kui rõõmus rahvahulk Jeruusalemmale lähenes, hakati laulma või õigemini kooris hüüdma psalmi „Hosianna Taaveti pojale! Õnnistatud olgu see, kes tuleb Issanda nimel. Hosianna kõrgeimale. Õnnistatud olgu kuningriik, mis tuleb taevast”.

¹⁰ Jeesus oli teel olles rõõmus ja heas tujus, kuni jõudis Õlimäe harjale, kust avanes täielik vaade linnale ja templitornidele. Seal peatas Meister rongkäigu ja suur vaikus laskus kõigele, kui nähti, et ta nutab. Vaadates suurt rahvahulka, kes linnast teda tervitama tuli, ütles Meister läbi pisarate väga tundeküllaselt: „Oo Jeruusalemm, oleksid sina, just sina, vaid teadnud vähemalt täna, sel sinu päeval, asju, mis tooksid sulle rahu ja mida sa oleksid nii vabalt saanud! Nüüd aga kaovad need

hiilgused varsti su silmist. Sa lükkad Inimese Poja peagi tagasi ja pöörad selja pääsemise evangeeliumile. Pole kaugel päevad, mil su vaenlased kaevavad su ümber kaevikud ja piiravad sind igast küljest; nad hävitavad su täielikult, nii et kivi ei jää kivi peale. Ning kõik see tabab sind sellepärast, et sa ei tundnud jumaliku külalise saabumise aega. Sa lükkad peagi tagasi Jumala kingituse ja kõik inimesed hülgavad sinu.”

¹¹ Kui ta lõpetas, hakkasid nad Õlimäelt laskuma ja peagi ühines nendega hulk Jeruusalemma külalisi, kes lehvitasid palmiokstega, laulsid hosiannasid ja väljendasid muul viisil oma lustlikkust ning ühtekuuluvust. See rahvahulga väljumine Jeruusalemmast, et neile vastu tulla, ei olnud Meistri kavandatud, see oli teiste töö. Tema plaanides ei olnud kunagi midagi draamatilist.

¹² Meistrit tervitama tulnud rahvahulga seas oli ka palju varisere ja teisi tema vaenlasi. Rahva äkiline ja ootamatu tervituspuhang häiris neid väga, nad kartsid, et Jeesuse vahistamine võib vallandada rahva avaliku mässu. Nad kartsid väga linna külastavaid rahvahulki, kes olid Jeesusest palju kuulnud ja kelle seast paljud temasse uskusid.

¹³ Jeruusalemmale lähenedes muutus rahvas üha ekstaatilisemaks, mistõttu mõned variserid astusid Jeesusele lähemale ja ütlesid: „Õpetaja, sa peaksid oma jüngreid noomima ja manitsema neid sündsamt käituma.” Jeesus vastas: „See on täiesti kohane, et need lapsed tervitavad Rahu Poega, kelle ülempreestrid on tagasi lükanud. Kasutu oleks neid peatada, sest siis hakkaksid teeäärsed kividki nutma.”

¹⁴ Variserid kiirustasid rongkäigust ette, et ühineda taas Suurkohtuga, mis samal ajal templis istungit pidas, ja teatasid sealolijatele: „Vaadake, kõik, mis me teeme, on asjatu! See galilealane ajab kõik meie plaanid segi. Inimesed on tema pärast mõistuse kaotanud, kui me seda harimatut massi ei takista, järgneb kogu maailm talle.”

¹⁵ Sellele rahva pealiskaudsele ja spontaansele entusiasmipuhangule ei tohiks tegelikult kuigi suurt tähtsust omistada. Tervitus oli küll rõõmus ja siiras, kuid ei andnud tunnistust tõelisest sügavast veendumusest selle pidutseva hulga südameis. Nad olid täpselt sama kiiresti valmis Jeesuse veel sel nädalal tagasi lükkama, kui Suurkohus oli tema suhtes kindla ja otsustava seisukoha võtnud ning nemad oma illusioonid kaotanud — kui nad olid taibanud, et Jeesus ei kavatsegi kauhellitatud lootuste kohaselt kuningriiki rajada.

¹⁶ Ent kogu linnas valitses suur erutus, nii et igaüks küsis: „Kes see mees küll on?” Ja rahvahulk vastas: „See on Galilea prohvet Jeesus Naatsaretlane.”

4. TEMPLI LÄHEDAL

¹ Sel ajal kui Alfeuse kaksikud eesli omanikule tagasi viisid, eemaldusid Jeesus ja kümme apostlit oma lähematest kaaslastest ning kõndisid templis ringi, jälgides paasapüha ettevalmistusi. Ei tehtud ainsatki katset Jeesust tülitada, sest Suurkohus kartis väga rahvast; see oli üks põhjus, miks Jeesus oli lubanud rahvahulgal end sel moel tervitada. Apostlid ei aimanud, et see oli ainus inimlik toimimisviis, mis aitas vältida Jeesuse kohest vahistamist tema linna sisenemisel. Meister soovis anda nii ülematele kui ka alamatele Jeruusalemma elanikele ning kümnetele tuhandetele paasapühale tulnud külalistele viimase võimaluse evangeeliumi kuulata ja Rahu Poega vastu võtta, kui nad seda soovivad.

² Kui saabus õhtu ja rahvas läks süüa otsima, jäi Jeesus oma lähemate poolehoidjatega üksi. Kui imeplik päev see oli olnud! Apostlid olid mõtlikud, kuid sõnatud. Nad polnud Jeesusega koos veedetud aastate jooksul veel kunagi niisugust päeva näinud. Nad istusid hetkeks korjanduskasti kõrvale, vaadates, kuidas inimesed oma annetusi teevad: rikkad panid kasti palju ja igaüks andis midagi vastavalt oma vara suurusele. Viimaks tuli keegi viletsates rõivastes vaene lesknaine ja nad nägid, et ta lasi torusse kaks veeringut (väikest vaskraha). Ja siis ütles Jeesus apostlite tähelepanu sellele lesele juhtides: „Pange tähele, mida te praegu nägite. See vaene lesk pani raha kõigist teistest rohkem, sest teised annetasid veidi oma ülejääkidest, aga see vaene naine, kes kannatab ise puudust, andis kõik, mis tal oli — omaenda elamisraha.”

³ Õhtu lähenedes jalutasid nad vaikides templiõuedel ja kui Jeesus oli need tuttavad paigad veel kord üle vaadanud, ütles ta oma eelmiste ja veel varasemate külastustega kogetud tundmusi meenutades: „Mingem Betaaniasse puhkama.” Jeesus läks koos Peetruse ja Johannesega Siimoni majja, ülejäänud apostlid aga peatusid Betaanias ja Betfages oma tuttavate juures.

5. APOSTLITE SUHTUMINE

¹ Kui nad tol pühapäevaõhtul Betaaniasse tagasi tulid, kõndis Jeesus apostlite ees. Keegi ei rääkinud sõnagi, kuni nad pärast Siimoni majani jõudmist lahku läksid. Veel kunagi polnud kes tahes kaksteist inimolendit läbi elanud nii mitmekesiseid ja seletamatuid emotsioone, kui need, mis nüüd tulvasid läbi nende taevariigi saadikute meele ja hinge. Need tublid galilealased olid segaduses: nad ei teadnud, mis neid järgmisena ees ootab, nad olid liiga üllatunud, et eriti palju karta. Nad ei teadnud Meistri järgmise päeva plaanidest midagi ega esitanud ka küsimusi. Kõik läksid oma ööbimispai-kadesse, kuid magasid väga vähe, välja arvatud kaksikud. Ent nad ei korraldanud Jeesusele Siimoni majas relvastatud valvet.

² Andreas oli väga hämmastunud, peaaegu segaduses. Ta oli apostlitest ainus, kes rahva tervituspuhangu tõsiselt ei võtnud. Ta oli liialt hõivatud mõtetega

enda kui apostlikorpuse ülema kohustustest, et tõsiselt kaaluda rahvahulga valjude hosiannade tähendust või tähtsust. Andreas jälgis hoolikalt mõnda oma kaaslast, sest kartis, et nad elevusest emotsioonidele järele annavad — eriti Peetrust, Jaakobust, Johannest ja seloot Siimonit. Sel ja vahetult järgnevatel päevadel vaebasid Andreast pidevalt tõsised kahtlused, ent ta ei rääkinud oma apostlitest kaaslastele oma halbade eelaimustest. Ta tundis muret mõne tema teada mõõgaga relvastatud apostli käitumise pärast, ent ta ei aimanud, et isegi ta oma vend Peetrus relva kannab. Ning sellepärast jättis rongkäik Jeruusalemma Andreasele üsna kesise mulje: tal oli oma ametikohustustega liiga palju tegemist, et see oleks teda rohkem mõjutanud.

³ Siimon Peetruse löi rahva entusiasm peaaegu jalust maha, aga selleks ajaks, kui nad tol õhtul Betaaniasse tagasi pöördusid, oli ta juba tunduvalt kainenenud. Peetrus ei saanud Meistri kavatsustest lihtsalt aru. Ta oli kohutavalt pettunud, et Jeesus ei teinud selle avaliku soosingu laineharjal ühtki avaldust. Peetrusele jäi arusaamatuks, miks Jeesus polnud rahvaga rääkinud, kui nad templisse jõudsid, ega lubanud kas või mõnel apostlil rahvahulga poole pöörduda. Peetrus oli suurepärase jutlustaja ja talle ei meeldinud, et see suur, vastuvõtlik ja entusiastlik publik ära kasutamata jäi. Ta oleks nii väga tahtnud sealsamas templis sellele hulgale taevariigi evangeeliumi jutlustada, ent Meister oli neid eriliselt manitsenud, et nad tol paasapühanädalal Jeruusalemmas ei õpetaks ega jutlustaks. Üleminek linna suundunud vaatamänguliselt rongkäigult tegelikkusele mõjus Siimon Peetrusele hävitavalt: ööseks oli ta kainenenud ja kirjeldamatult kurb.

⁴ Jaakobus Sebedeusele oli see pühapäev kimbatuse ja sügava segaduse päevaks. Ta ei suutnud aru saada, mis toimub; ta ei saanud aru, mida Meister taotles, kui lubas end nii ohjeldamatult tervitada ja keeldus siis templisse jõudes inimestega rääkimast. Kui rongkäik Õlimäelt alla Jeruusalemma poole suundus ja eriti siis, kui neile tulid vastu tuhanded palverändurid, kes saabusid suure vooluna Meistrit tervitama, tabasid Jaakobust julmalt vastuolulised tunded — ühelt poolt elevus ja heameel nähtu üle, teiselt poolt aga sügav hirm selle ees, mis võib juhtuda, kui nad templisse jõuavad. Ning kui Jeesus eesli seljast maha ronis ja hakkas kiirustamata templiõuedel ringi jalutama, tundis ta masendust ja pettumust. Jaakobus ei saanud aru, miks jäeti kasutamata nii suurejooneline võimalus taevariiki kuulutada. Ööseks oli tema meel murettekitava ja kohutava määramatuse tugevas haardes.

⁵ Johannes Sebedeus sai juba peaaegu aru, miks Jeesus nii talitas; vähemalt mõistis ta osaliselt selle niinimetatud võiduka Jeruusalemma sisenemise vaimset tähtsust. Kui rahvas templi poole liikus ja Johannes Meistrit sälu seljas istumas nägi, meenus talle, et Jeesus oli kunagi tsiteerinud üht pühakirja kirjakohta Sakarjalt, milles kirjeldati saabuvat messiat rahutoojana, kes

ratsutab Jeruusalemma eesli seljas. Kui Johannes selle pühakirjakoha üle järele mõtles, hakkas ta ka pühapäeva pärastlõunal toimunud rongkäigu tähendusest aru saama. Ta sai selle kirjakohta tähendusest piisavalt aru, et vahejuhtumist mõnevõrra rõõmu tunda ja mitte langeda masendusse võiduka rongkäigu näiliselt sihitu lõpu tõttu. Johannesele oli loomuomane mõelda ja tunda sümbolite keeles.

⁶ ¶ Filippuse viis see ootamatu ja spontaanne puhang täiesti tasakaalust välja. Õlimäelt laskudes ei suutnud ta oma mõtteid piisavalt koguda, et selle demonstratsiooni tähenduses selgusele jõuda. See etenud isegi meeldis talle teatud mõttes, sest sellega austati tema Meistrit. Kui nad templi juurde jõudsid, hakkas teda vaevama mõte, et Jeesus võib tal paluda rahvahulka toita, ja seetõttu oli rahvast rahulikult eemaldunud Jeesuse käitumine, mis enamikule apostlitest nii valusa pettumuse valmistas, Filippusele suureks kergenduseks. Kaheteistkümne majandusülemale olid rahvahulgad vahel suuri katsumusi valmistanud. Kui Filippuse kartused rahva aineliste vajaduste suhtes hajusid, väljendas ta koos Peetrusega pettumust, et ei tehtud midagi rahva õpetamiseks. Öhtul mõtles ta läbielatu üle järele ja tal tekkis kiusatus kahelda kogu taevariigi-idees: ta imestas siiralt, mida kõik need asjad võiksid tähendada, kuid ei väljendanud kellelegi oma kahtlusi — selleks armastas ta Jeesust liiga palju. Tal oli Meistrisse suur usk.

⁷ ¶ Kui mitte arvestada sümboolseid ja prohvetlike aspekte, sai Naatanael teistest paremini aru, miks Meister paasapäha palverändurite avalikku toetust kasutas. Ta jõudis juba enne templisse sisenemist arusaamisele, et ilma niisuguse demonstratiivse Jeruusalemma saabumiseta oleksid Suurkohtu ametnikud Jeesuse vahistanud ja vangid pannud, niipea kui too oleks sõandanud linna tulla. Seepärast polnud ta sugugi üllatunud, et Meister rõõmsalt hõiskavat rahvahulka rohkem ei kasutanud, kui oli kord linna müüride vahel ja juutide juhtidele näidanud, et nad peaksid tema kohe-est vangistamisest hoiduma. Mõistnud tõelist põhjust, miks Meister niimoodi linna sisenes, tegi Naatanael loomulikult kõike kaasa tasakaalukamalt ning Jeesuse käitumine tundus talle palju vähem häiriv ja pettumust valmistav kui teistele apostlitele. Naatanael usaldas väga Jeesuse inimestetundmist ning tema tarkust ja kavalust raskete olukordadega toime tulla.

⁸ ¶ Matteuses tekitas see rongkäik algul kimbatust. Ta suutis nähtust aru saada alles siis, kui temalegi meenus Sakarja kirjakoht, kus prohvet vihjas Jeruusalemma rõõmuhoisetele oma kuninga saabumise üle, kes toob pääsemise ja ratsutab eeslivarsa seljas. Kui rongkäik linna suunas liikus ja edasi templile lähenes, sattus Matteus ekstaasi, olles kindel, et kui Meister jõuab selle karjuva rahvahulga eesotsas templisse, juhtub midagi erakordset. Kui üks variser Jeesust pilkas, öeldes: „Vaadake kõik, kes siin tuleb, see on juutide kuningas eesli

seljas!”, suutis Matteus vaevu oma käed temast eemal hoida. Mitte ükski teine kaheteistkümne seast polnud tol öhtul tagasiteel Betaaniasse suuremas masenduses. Temal, Siimon Peetrusel ja seloot Siimonil olid närvid kõige rohkem pingul ja öhtuks oli Matteus täiesti kurnatud. Ent hommikuks oli ta meel palju rõõmsam, ta oskas ikkagi kaotusega leppida.

⁹ ¶ Toomas oli kaheteistkümnest kõige enam kimbatuses ja hämmeldunud. Suurema osa ajast ta lihtsalt kõndis kaasa, imestades selle vaatepildi üle ja arutledes, miks Meister küll nii iseäralikus demonstratsioonis osalema peaks. Sügaval sisimas pidas ta kogu seda etendust veidi lapsikuks, kui mitte lausa rumalaks. Ta polnud Jeesust kunagi näinud midagi taolist teemas ega suutnud tema imelikku käitumist tol pühapäeva pärastlõunal kuidagi põhjendada. Kui nad templisse jõudsid, oli Toomas järeldusele jõudnud, et selle avaliku demonstratsiooni eesmärk on hirmutada Suurkohut, et see ei julgeks Meistrit kohe vahistada. Tagasiteel Betaaniasse mõtles Toomas palju, kuid ei öelnud midagi. Magamamineku ajaks hakkas Meistri kavalalt lavastatud tormiline Jeruusalemma sisenemine talle juba mõnevõrra nalja tegema ja tema tuju tõusis tunduvalt.

¹⁰ Seloot Siimoni jaoks oli see pühapäev alanud suurepäraselt. Ta vaimusilmas olid imelised teod, mida Jeruusalemmas eelolevatel päevadel tehakse, ja selles suhtes oli tal õigus, ent Siimon unistas juutide uue, omaenda valitsuse sisseseadmisest koos Jeesuse asumisega Taaveti troonile. Siimon nägi rahvuslasi kohe pärast kuningriigi väljakuulutamist tegutsema hakka- ja ennast uue kuningriigi koonduvate sõjajõudude ülemjuhatajana. Õlimäelt laskudes nägi ta oma kujutlustes isegi Suurkohut ja kõiki selle poolehoidjaid enne sama päeva päikeseloojangut surnutena. Ta uskus tõesti, et kohe toimub midagi suurt. Ta oli kogu rahvahulga seas kõige valjuhäälses. Samal pärastlõunal kella viieks oli see apostel vaikne, löödud ja pettunud. Ta ei toibunudki enam kunagi täielikult masendusest, mis selle päeva šoki tulemusena teda tabas; vähemalt mitte enne, kui tükk aega pärast Meistri ülestõusmist.

¹¹ Alfeuse kaksikute jaoks oli see täiuslik päev. Nad nautisid tõesti seda kõike kuni lõpuni ning et nad polnud vaikse templiküllastamise ajal kohal, jäi neil rahva paljutöötava vaimustusepuhangu pettumust valmistav jätk suure osas nägemata. Nad ei suutnud apostlite rõhutud käitumisest tol öhtul Betaaniasse naastes kuidagi aru saada. Kaksikutele jäi see päev alatiseks meelde lausa maapealse paradiisina. See päev oli nende apostlielu rahuldustpakkuv kulminatsioon. Ning tolle pühapäeva öhtupooliku elevuse meenutamine oli neile toeks kõigi selle sündmusrikka nädala tragöödiate ajal kuni ristilöömistunnini. See oli kaksikute arvates kuningale kõige sobivam linna sisenemise viis, nad nautisid rongkäigu igat hetke. Nad kiitsid täielikult heaks

kõik, mida nägid, ja pidasid mälestust sellest kaua kaliks.

¹² Juudas Iskariotile avaldas see rongkäik Jeruusalemma halvemat mõju kui kõigile teistele apostlitele. Tema mõtteis toimus ebameeldiv käärimine, sest Meister oli talle eelmisel õhtul teinud etteheite seoses Maarjaga, kes oli Siimoni majas pidusöögi ajal Jeest võidnud. Kogu see vaatepilt oli Juudale vastik. See tundus talle lapsik ja isegi naeruväärne. Kui see kättemaksuhimuline apostel tol pühapäeva õhtupoolikul toimunud meenutas, näis Jeesus talle rohkem klouni kui kuningana. Kogu etendus oli talle südamest vastumeelt. Ta jagas kreeklaste ja roomlaste põlgust igäühe suhtes, kes langeb nii madalale, et nõustub sõitma eesli või eeslisälu seljas. Kui võidukas rongkäik oli linna sisenenud, oli Juudas peaaegu otsustanud niisuguse taevariigi ideest loobuda: ta oli peaaegu otsustanud hüljata kõik need jantlikud katsed taevariiki rajada. Ja siis mõtles ta Laatsaruse ülesäratamisele ja paljudele muudele asjadele ning otsustas kaheteistkümne sekka vähemalt üheks päevaks edasi jääda. Pealegi oli kott tema käes ja ta ei

tahtnud teisi rahata maha jätta. Tagasiteel Betaaniasse ei tundunud tema käitumine tol õhtul sugugi imelik, sest kõik apostlid olid sama rõhutud ja vaiksed.

¹³ Juudale mõjusid väga tema saduseridest sõprade pilked. Kui ta tegi lõpliku otsuse Jeesus ja oma kaasa-postlid hüljata, ei mõjutanud miski muu teda nii väga kui vahejuhtum, mis toimus, kui Jeesus jõudis linnavärvate juurde: üks silmapaistev saduser (Juuda perekonnatuttav) tormas lustlikult ironiseerides tema juurde, patsutas talle seljale ja ütles: „Miks oled sa nii mureliku näoga, mu sõber; rõõmustagem kõik koos, kuulutades juutide kuningaks selle Jeesus Naatsaretlase, kes sõidab Jeruusalemma värvatest sisse eesli seljas.” Juudas polnud kunagi kohkuma löönud tagakiusamiste ees, kuid niisugust naeruvääristamist ei suutnud ta taluda. Kaua alla surutud kättemaksuhimu segunes nüüd saatusliku hirmuga naeruvääristamise ees, kohutava ja pelutava tundeaga, et ta peab Meistri ja teiste apostlite pärast häbenema. Südames oli see ametisse pühitsetud taevariigisaadik juba desertöör, avalikuks lahkulöömiseks Meistrist oli tal vaja vaid usutav vabandus leida.